

บทที่ ๑

บททั่วไป

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล ศาลมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การอำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ประชาชนด้วยการควบคุมการพิจารณาคดีให้เกิดความเรียบร้อย การที่จะกระทำให้ประสบผลและเสร็จสิ้นด้วยความรวดเร็วได้ดังกล่าวนี้นั้น ศาลจะต้องสร้างศรัทธาให้บุคคลทุกฝ่ายเกิดความเชื่อมั่นในสถาบันศาลยุติธรรมโดยศาลทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีจะต้องมีความสามารถระงับความวุ่นวายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในการที่บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีทั้งฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยก่อนที่จะมาขอความยุติธรรมจากศาล ย่อมเป็นที่เชื่อได้ว่าอย่างน้อยก็ต้องเกิดจากบุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความเห็นว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงมีการพิพาทหรือโต้แย้ง ทำให้เกิดความคับแค้นหรือความบาดหมางกันขึ้นเมื่อมาเผชิญหน้ากันในศาล ความโกรธแค้นที่ย่อมมีค้างอยู่ในจิตใจของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย จึงอาจจะมีการโต้แย้งหรือใช้อารมณ์อย่างรุนแรงทำให้เกิดความขัดแย้งวุ่นวายขึ้นในศาลหรือต่อหน้าศาลที่กำลังพิจารณาคดี ทำให้เกิดความขัดข้องในกระบวนการพิจารณา ศาลในฐานะที่เป็นประธานในการพิจารณาคดีจะต้องพยายามไกล่เกลี่ยเพื่อระงับเหตุขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้ระงับสิ้นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตอดทน กล้าหาญ มีเหตุผล มีความเป็นสุภาพบุรุษและสามารถระงับอารมณ์ได้อย่างดีเยี่ยมเมื่อเป็นดังนี้ก็ได้ชื่อว่าศาลเป็นผู้สร้างศรัทธาทำให้ประชาชนเกิดความเคารพและเชื่อถือไม่หวั่นเกรงศาล ผลที่ติดตามมากก็คือทำให้เกิดความเรียบร้อยขึ้นในศาล การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลได้รับความสะดวกขึ้น บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีมีความรู้สึกมั่นใจและเต็มใจมาศาลให้รายละเอียดของข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ตนได้รับได้เห็นตามความเป็นจริงด้วยความสุจริตใจ อันเป็นประโยชน์ต่อศาลเป็นการแสดงให้เห็นว่าศาลเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะตัวของศาลเองเป็นอย่างดี ทำให้การ

พิจารณาคดีดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว มีความสงบเรียบร้อยโดยมิต้องมีการขู่ว่าจะใช้ หรือใช้มาตรการพิเศษในเรื่องการละเมิดอำนาจศาลเพื่อระงับเหตุขัดแย้งวุ่นวายที่เกิดขึ้นแต่ประการใด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าศาลจะได้พยายามดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างดีที่สุด ใช้ความอดทนอย่างสูงแล้ว ก็อาจมีบุคคลซึ่งเข้ามาเป็นคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีอื่นๆกระทำการดูหมิ่นเหยียดหยามศักดิ์ศรีของศาลหรือรบกวน ขัดขวาง แทรกแซงกระบวนการพิจารณาเนื่องจากไม่ได้รับความพอใจในการดำเนินคดี หรือผลจากการพิจารณาคดีไม่ถูกต้องตรงความประสงค์ของตน จนศาลไม่สามารถที่จะ ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้เลย ทำให้การบริหารงานยุติธรรมของศาลที่มีต่อ ประชาชนได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างร้ายแรง กฎหมายจึงต้องบัญญัติให้อำนาจศาล ลงโทษบุคคลที่กระทำการละเมิดอำนาจศาล อันเป็นมาตรการที่สำคัญที่ปกป้องคุ้มครอง ศาล ทำให้ดูเสมือนหนึ่งว่าอำนาจของศาลมีมากเกินไป ผู้วิจัยเห็นว่าบทบัญญัติเรื่อง ละเมิดอำนาจศาลน่าจะมาจากเหตุผลที่สำคัญ ๑ ประการ คือ

ก. สถาบันศาลเป็นที่พึ่งแห่งสุดท้ายที่ประສาหความยุติธรรมให้แก่ประชาชน ผู้มีบรรดาคดีทั้งปวง ซึ่งประชาชนให้การยอมรับและเคารพนับถือ ในฐานะที่ศาลพิจารณา พิพากษาคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ข. ความเป็นอิสระของศาลในการพิจารณาพิพากษาคดี การที่ศาลจะพิจารณา พิพากษาคดีได้โดยบริสุทธิ์ยุติธรรมนั้น ศาลจะต้องทำหน้าที่เป็นกลางอย่างเคร่งครัด ที่สุด หากถูกรบกวน ขัดขวาง แทรกแซงกระบวนการพิจารณาแล้ว ศาลก็ไม่อาจวางตัว เป็นกลางอย่างเคร่งครัด และประชาชนก็ย่อมไม่ได้รับความยุติธรรมจากการพิจารณา อย่างแท้จริง ผลร้ายก็จะตกแก่ประชาชน สุดท้ายก็อาจทำให้สถาบันศาลไม่ได้รับความ ไว้วางใจหรือขาดศรัทธาจากประชาชนได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเป็นการสมควรที่ต้องให้อำนาจศาลไว้เพื่อ ใช้มาตรการเรื่องละเมิดอำนาจศาลได้ด้วย ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องศึกษา ถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของการละเมิดอำนาจศาลโดยละเอียด ตั้งแต่ความหมาย วัตถุประสงค์

ประสงค์ และวิวัฒนาการจากแนวกฎหมายต่างประเทศ เพื่อทราบถึงแนวทางซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในเบื้องต้น อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่องอื่นๆต่อไป

ความหมาย

คำว่า "ละเมิดอำนาจศาล" ตามกฎหมายไทยมิได้มีบทวิเคราะห์ให้ชัดว่ามีความหมายอย่างไร แต่ก็จะวิเคราะห์ให้เข้าใจได้ดังต่อไปนี้

คำว่า "ละเมิด" หมายถึง การล่วงเกิน ผ่าฝืน ทำโดยพลการ^๑ ตามนัยทางกฎหมายมีความหมาย ๒ ประการ คือ

- ก. การล่วงเกินศาลด้วยการกระทำอันเป็นการดูหมิ่นต่อศักดิ์ศรีของศาล
- ข. การล่วงเกินศาลด้วยการฝ่าฝืนคำสั่ง หรือขัดขวาง รบกวน แทรกแซง ต่ออำนาจการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลด้วยความเป็นธรรม

ปัญหาว่า เหตุใดการดูหมิ่นศักดิ์ศรีของศาลจึงถือว่าเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แต่เดิมตามประวัติศาสตร์ของชาติไทยในสมัยโบราณ ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในการปกครองนี้ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจและพระบรมเดชานุภาพเด็ดขาดและล้นพ้นแต่พระองค์เดียว พระองค์ทรงเป็นรัฐอธิปัตย์^๒ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ได้โดยลำพังพระองค์ พระบรมวินิจฉัยของพระมหากษัตริย์เป็นที่สุด ทั้งกิจการภายในและภายนอก ไม่มีผู้ใดโต้แย้งหรือขัดขืนได้ และนอกจากนั้นพระองค์ยังทรงได้สร้างสรรความเจริญ และสันติสุขให้แก่ราษฎร และประเทศชาติของพระองค์เป็นเอกประการ สำหรับกรณีที่ราษฎรได้รับความเดือดร้อนหรือมีความกัน พระองค์ก็จะทรงตัดสินความด้วย

^๑ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๓, พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ถนนรัชชีย์, ๒๕๒๓), หน้า ๑๐๒๘.

^๒หมายความว่าถึง ความเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของแผ่นดิน ซึ่งสามารถออกคำสั่งให้ราษฎรปฏิบัติตามได้ แต่พระองค์ไม่อยู่ใต้คำสั่งของผู้อื่น

พระองค์เอง หรือแต่งตั้งให้ขุนนางข้าราชการมาตัดสินแทน ประชาชนทั้งแผ่นดินจึงมีความเคารพ นับถือ ยำเกรง และศรัทธาต่อพระมหากษัตริย์เป็นอันมาก ครั้นต่อมาเมื่อประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยทุกฉบับได้บัญญัติรับรองและเป็นที่ยอมรับเสมอมาว่า กษัตริย์ทรงเป็นประมุขสูงสุดของประเทศ พระราชบัญญัติกิติ์ คำวินิจฉัยของศาลกิติ์ การอื่นๆซึ่งจะมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะกิติ์ จะต้องกระทำในนามพระมหากษัตริย์ (พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓) และโดยเฉพาะ การใช้อำนาจตุลาการ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล อันเป็นผลให้ศาลพิพากษากิติ์ในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ หลักการดังกล่าวนี้จึงสืบเนื่องมาแต่เดิมในสมัยที่ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ซึ่งเป็นไปตามคตินิยม ประวัติศาสตร์ และความศรัทธาของมหาชน ประชาชนจึงให้ความเคารพนับถือว่า ศาลเป็นสิ่งสูงสุด ผู้ใดจะละเมิดมิได้ เมื่อมีการล่วงละเมิดต่ออำนาจและศักดิ์ศรีของศาล จึงถือเสมือนว่าเป็นการดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ และมีเหตุผลเพียงพอที่จะลงโทษบุคคลที่กระทำการดูหมิ่นศาลได้

คำว่า "อำนาจ" หมายถึง สิทธิ ความสามารถ ความรุนแรง ความบังคับบัญชา การบังคับ^๑ อำนาจของศาลจึงมีความหมาย ๓ ประการ

- ก. สิทธิที่จะบังคับให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งศาล
- ข. สิทธิที่จะควบคุมให้การดำเนินกระบวนการเป็นไปด้วยความ "เรียบร้อย"

และรวดเร็ว

- ค. สิทธิที่จะออกคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งภายในขอบเขตของกฎหมาย

คำว่า "ศาล" ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๑(๑) บัญญัติว่า "ศาลหมายถึง ศาลยุติธรรม หรือผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษากิติ์แพ่ง" และในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒(๑) บัญญัติว่า "ศาล หมายถึง

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔๓.

ศาลยุติธรรม หรือผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา"

การละเมิดอำนาจศาล แม้ว่าจะมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่มิได้หมายความว่า จะใช้บังคับเฉพาะแต่ในคดีแพ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๕๐ บัญญัติว่า "ให้นำบทบัญญัติเรื่องรักษาความเรียบร้อยในศาล ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีอาญา โดยอนุโลม แต่ห้ามมิให้สั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณา เว้นแต่จำเลยขัดขวางการพิจารณา" และในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๕ บัญญัติว่า "วิธีพิจารณาข้อใดซึ่งประมวลกฎหมายนี้มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้"

ดังนั้น เมื่อในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มิได้บัญญัติถึงเรื่องการละเมิดอำนาจศาลไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องการละเมิดอำนาจศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับด้วย โดยอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๕ คำว่า "ศาล" ตามบทวิเคราะห์ที่ศัพท์ข้างต้น โดยทั่วไปจึงมีความหมาย ๒ ประการคือ

ก. ศาลยุติธรรม หมายถึงสถานที่ทำการของศาลพลเรือน มิใช่ศาลทหารที่สังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑ วรรค ๑ บัญญัติว่า "ศาลยุติธรรมทั้งหลาย ตามพระธรรมนูญนี้ให้สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม" ได้แก่ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลจังหวัด ศาลแขวง ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญาธนบุรี ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ศาลคดีเด็กและเยาวชน และศาลแรงงาน

ข. ผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี หมายถึงตัวผู้พิพากษาแต่ละนายซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและอาญา

ปัญหาว่า ศาลในความหมายของการละเมิดอำนาจศาลนี้ควรหมายถึงศาลใดบ้าง ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะไม่หมายรวมถึงศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษาในศาลอื่น คือ ศาลคดีเด็กและเยาวชน และศาลแรงงาน ซึ่งมีบทบัญญัติในเรื่องวิธีพิจารณาคดีไว้เป็นเอกเทศ และ

บัญญัติ ความผิดเรื่องละเมิดอำนาจศาลไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เว้นแต่ในศาลแขวง ซึ่งถึงแม้ว่า จะบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงไว้โดยเฉพาะ ก็มีบัญญัติเรื่องละเมิดอำนาจศาลไว้ แต่ในมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ก็ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับได้ ดังนั้นในศาลแขวง เมื่อมีการละเมิดอำนาจศาลเกิดขึ้น ต้องนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เรื่องการละเมิดอำนาจศาลมาใช้บังคับ

จากการวิเคราะห์ศัพท์คำว่า "ละเมิดอำนาจศาล" ในความหมายทางภาษาที่เป็นคำรวม จึงควรหมายถึง การจงใจล่วงเกินศาลด้วยการกระทำอันเป็นการดูหมิ่นต่ออำนาจ หรือศักดิ์ศรีของศาล หรือไม่เชื่อฟังคำสั่งศาล หรือการจงใจก่อให้เกิดอุปสรรค หรือมีแนวโน้มว่า จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการบริหารงานยุติธรรม

สำหรับคำว่า "ละเมิดอำนาจศาล" ในความหมายทางกฎหมาย (Rule of Law) ตำรากฎหมายต่างประเทศได้ให้คำจำกัดความไว้หลายแห่ง ดังต่อไปนี้

หนังสือ Black's Law Dictionary ได้ให้คำจำกัดความของการละเมิดอำนาจศาลในประเทศอังกฤษว่า "การกระทำซึ่งน่าจะก่อให้เกิดการรบกวนขัดขวาง หรือเป็นอุปสรรคต่อศาลในการบริหารงานยุติธรรม หรือซึ่งน่าจะเป็นการลดอำนาจหรือศักดิ์ศรีของศาลลง" ^๑

^๑ Henry Campbell Black, Black's Law Dictionary, 4 th ed. (London: Staff West Publishing Co., 1968), p. 390.

หนังสือ The Concise Law Dictionary ได้ให้คำจำกัดความ
ของการละเมิดอำนาจศาลในประเทศอังกฤษว่า การละเมิดอำนาจศาล คือ

- ก. การเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลสูง หรือการขัดขวางหรือหมิ่น
ประมาทศาลหรือผู้พิพากษา
- ข. การกระทำที่น่าจะทำให้เป็นผลร้ายแก่จำเลย ซึ่งควรได้รับการพิจารณา
คดีด้วยความเที่ยงธรรม^๑

Halsbury นักกฎหมายผู้มีชื่อเสียงท่านหนึ่งของอังกฤษ ได้วิเคราะห์
ศัพท์คำว่า ละเมิดอำนาจศาล ในความหมายของอังกฤษไว้ว่า

- ก. การละเมิดอำนาจศาลในคดีอาญา ประกอบด้วยคำพูด หรือการกระทำที่
ขัดขวาง หรือน่าจะขัดขวางการบริหารงานยุติธรรม
- ข. การละเมิดในกระบวนการพิจารณา ประกอบด้วยการไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา
คำสั่ง หรือการดำเนินคดีอื่น ๆ ของศาล และก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชน^๒

หนังสือ Encyclopaedia Britannica ได้ให้ความหมายของการ
ละเมิดอำนาจศาลในความหมายของสหรัฐอเมริกาว่า หมายถึง "การกระทำซึ่งเป็นการ
จงใจไม่เชื่อฟังคำสั่งศาล หรือการกระทำซึ่งเป็นการรบกวนการบริหารงานยุติธรรม ตาม
กฎหมายของศาล"^๓

¹P.G. Osborn, The Concise Law Dictionary, 6 th ed.
(London Sweet & Maxwell, 1976), P.91.

²Halsbury, The Law of England, 3 d ed. (London:
Butterworth & Co., 1954), PP.2-3.

³The University of Chicago, "Contempt of Court,"
Encyclopaedia Britannica 6 Vol. (1970), 415.

ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐหลุยส์เซียนา มาตรา ๒๐ ได้บัญญัติความหมายของการละเมิดอำนาจศาลว่า หมายถึง "การกระทำหรืองดเว้นการกระทำซึ่งเป็นการขัดขวางหรือรบกวนการบริหารงานยุติธรรมอย่างเป็นระเบียบ หรือลศกัศกัศรี หรือความเชื่อถือในอำนาจของศาลลง"^๑

ในอัฟริกาใต้ ได้ให้คำจำกัดความของการละเมิดอำนาจศาลว่า หมายถึง "การกระทำโดยจงใจ หรืองดเว้นการกระทำที่น่าจะก่อให้เกิดการดูหมิ่นหรือเสื่อมเสีย ศักดิ์ศรีของศาลในการบริหารงานยุติธรรม และรวมถึงการดูหมิ่น กล่าวหา ฟ้องร้อง หรือทำให้การกล่าวหาฟ้องร้องนั้นไร้ผล"^๒

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า "ละเมิดอำนาจศาล" เป็นคำรวมที่มีความหมายทางกฎหมาย ครอบคลุมการกระทำหลายอย่างด้วยกัน แต่กล่าวโดยทั่วไปอาจให้หนินยามได้ว่า หมายถึง การขัดขืนหรือไม่เคารพเชื่อฟังศาลโดยจงใจ กระทำการใด ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออำนาจและศักดิ์ศรีของศาล หรือขัดขวางการบริหารงานยุติธรรมของศาล และหมายความรวมถึง การกระทำใด ๆ ที่มีความโน้มเอียงที่จะทำให้เกิดอุปสรรคต่อการบริหารงานยุติธรรมที่ชอบด้วยทำนองคลองธรรมของศาลด้วย

วัตถุประสงค์

การลงโทษบุคคลที่กระทำการละเมิดอำนาจศาล มีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของผู้พิพากษาซึ่งมีอยู่ ๓ ประการใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

ก. รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในห้องพิจารณาคดี และเป็นประธานในการพิจารณาคดี

^๑ คัมภีร์ แก้วเจริญ, "ละเมิดอำนาจศาลโดยประพฤติกไม่เรียบร้อยในศาล," วารสารอัยการ ๑ (สิงหาคม ๒๕๒๑): ๕๘.

ข. ทำคำพิพากษาซึ่งมีข้อเท็จจริงค้นหาได้ในคดีนั้น

ค. กำหนดโทษหรือมาตรการอื่นใดแก่จำเลยซึ่งพิสูจน์ได้ว่ากระทำผิด^๑

ในการที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ทั้ง ๓ ประการของผู้พิพากษาประสบผลสำเร็จ มีเหตุผลสำคัญอยู่ ๒ ประการคือ

ก. ศาลจะต้องมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะบังคับให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งของศาล

ข. ศาลจะต้องมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะควบคุมให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และรวดเร็ว

บุคคลที่มาศาล ไม่ว่าจะเป็นผู้ความ พยาน หรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี หากแสดงอาการเกะกะระราน ประพฤตินไม่เรียบร้อย หรือลุแก่อำนาจ กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไปตามอำเภอใจ ทำให้การนั่งพิจารณาคดีของผู้พิพากษา ตลอดจนการดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่น ๆ ดำเนินไปด้วยความลำบาก

ฉะนั้น เพื่อจะรักษาอำนาจและศักดิ์ศรีของศาล มิให้ต้องกระทบกระเทือนต่อการกระทำของบุคคลดังกล่าว จึงต้องมีบทบัญญัติเรื่องความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นเครื่องมือสำคัญของศาล ในการผูกไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของศาลยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และคุ้มครองให้เกิดความเป็นธรรมในการบริหารงานยุติธรรมแก่ผู้มีอรรถคดี การกระทำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้พิพากษาจะต้องรักษาความเป็นระเบียบ และเป็นประธานในการพิจารณาคดีด้วยความชำนาญ มีประสิทธิภาพ และด้วยความยุติธรรม โดยกำหนดให้มีมาตรการพิเศษสำหรับผู้พิพากษา ที่จะลงโทษผู้กระทำการละเมิดอำนาจศาลได้ทันที ไม่ว่าจะผู้ละเมิดอำนาจศาลนั้นจะเป็นผู้ความในคดีที่ศาลกำลังพิจารณาอยู่ หรือเป็นทนายความ พยาน หรือเป็นบุคคลภายนอกก็ตามและ

^๑ กุลพล พลวัน, "ข้อสังเกตเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล," วารสารอัยการ ๑ (สิงหาคม ๒๕๒๑): ๒๘.

เรียกมาตรการพิเศษนี้ว่า "วิธีพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาล"

มีข้อนำพิจารณาว่า เหตุใดกฎหมายจึงบัญญัติโดยใช้ข้อความว่า "ละเมิดอำนาจศาล" มิใช่ข้อความว่า "ละเมิดอำนาจตุลาการ" ผู้วิจัยเห็นว่าโดยทั่วไปแล้วอำนาจตุลาการมีความหมายครอบคลุมถึงอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี ไม่ว่าจะ เป็นอรรถคดีระหว่างเอกชนด้วยกันเอง หรือระหว่างเอกชนกับรัฐบาลซึ่งอยู่ในฐานะเดียวกับเอกชน โดยผู้ใช้อำนาจตุลาการจะเป็นผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นทุกศาล ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา อันเป็นศาลยุติธรรม หรือจะรวมไปถึงศาลปกครอง ศาลแรงงาน ศาลครอบครัว ศาลพาณิชย์ ศาลกรรมกร หรือศาลอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศ ซึ่งต่างกับอำนาจศาลที่มีได้หมายความรวมถึงอำนาจของผู้พิพากษา หรือศาลอื่น ๆ ที่มีวิธีการพิจารณาพิพากษาคดีไว้เป็นเอกเทศ การละเมิดอำนาจศาลจึงใช้ในความหมายที่แคบ ซึ่งหมายถึง การละเมิดอำนาจศาลโดยเฉพาะเป็นเพียงบางศาล และผู้พิพากษาของศาลบางศาลเท่านั้น

จากการพิจารณาถึงความหมายการละเมิดอำนาจศาล ตามแนวกฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับแนวกฎหมายไทย จะเห็นได้ว่ามีหลักเกณฑ์ที่ยอมรับเป็นแนวเดียวกัน ๒ ประการคือ

ก. การละเมิดอำนาจศาลด้วยการขัดขืน ไม่เคารพเชื่อฟังศาล โดยกระทำการใด ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออำนาจหรือศักดิ์ศรีของศาล ทำให้ศาลได้รับความอับอายขายหน้า ซึ่งอาจกระทำได้ทั้งทางวาจา และการแสดงกิริยาอาการ^๑ เช่น การหวังเหนี่ยวซึ่งไต่กระทำต่อหน้าศาล^๒ หรือพยานปฏิเสธที่จะตอบคำถาม หรือสาบานตน หรือหลีกเลี่ยง

.....

^๑Carus Wilson's Case, (1845) 7 Q.B. 984.

^๒Christic V. Leachinsky, (1947) A.C. 573 H.L. (1947)

1 All E.R. 567.

ไม่ยอมออกไปจากศาล เมื่อศาลมีคำสั่งให้ออกไป^๑ หรือขัดขึ้นคือถึงตะโกนเรียกพยาน แม้จะได้รับคำเตือนจากศาลแล้ว^๒ หรือขอตั้งสุราคู่หน้าศาล^๓ เป็นต้น

สำหรับกฎหมายไทย ยอมรับหลักเกณฑ์การละเมิด อำนาจศาลด้วยการดูหมิ่นต่ออำนาจหรือศักดิ์ศรีของศาล เช่นเดียวกับต่างประเทศ เช่น การบรรยายฟ้องอุทธรณ์มีข้อความก้าวร้าวเสียดสีศาล (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒/๒๔๙๑) หรือการพูดโต้เถียงกับผู้พิพากษาในขณะที่พิจารณา โดยมีกริยาท่าทางประกอบอันเห็นได้ว่า เจตนาดูหมิ่นศาล ว่าลำเอียงเข้าข้างคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๕/๒๔๙๑) เป็นต้น

ข. การละเมิดอำนาจศาลด้วยการจงใจขัดขวาง หรือมีแนวโน้มว่า จะขัดขวางการบริหารงานยุติธรรมของศาล ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของศาลเกิดความยุ่งยาก ไม่อาจดำเนินไปได้ เพราะการขัดขวางนั้น เช่น การหวังเหนี่ยวพยานที่จะมาเบิกความในศาล^๔ การโฆษณาต่อสาธารณชน ซึ่งก่อให้เกิดอคติต่อคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา^๕ การให้สินบนแก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อปิดบังพยานหลักฐาน^๖ โจทก์และจำเลยสมคบกันฉ้อฉลหรือทำลายสิทธิของคู่ความฝ่ายที่สาม^๗ หรือการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา

¹Ex parte Fernandes, (1861) 10 C.B.N.S. 3

²R.V. Benson, (1914) A.D. 357.

³R.V. Lloyd, 22 S.C 347.

⁴Magnay V. Burt, (1843) 5 Q.B. 381 Ex. Ch.

⁵Ex Parte Gaskell and Chambers, ltd., (1936) 2 K.B. 595.

⁶Re Hooley Rucker's Case, (1898) 79 L.T. 306.

⁷M. Gregor V. Barrett, (1848) 6 C.B. 262

คดีอาญาหรือคดีแพ่งที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล^๑ เป็นต้น

สำหรับกฎหมายไทย ยอมรับหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้เช่นเดียวกัน เช่นคู่ความดำเนินกระบวนการพิจารณาไปในทางก่อความรำคาญ ประวิงคดีให้ชักช้า หรือในทางพุ่มเพียบ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒/๒๔๙๑) หรือการแถลงเท็จรับรองต่อศาล (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒/๒๔๙๑) เป็นต้น

นอกจากหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปดังกล่าวมาแล้ว ยังมีลักษณะการกระทำละเมิดอำนาจศาลบางประการที่มีแนวความคิดไม่ตรงกัน จึงควรจะได้พิจารณาถึงระดับของการกระทำละเมิดอำนาจศาล ว่าควรอยู่ในระดับใดจึงจะเป็นการละเมิดอำนาจศาล

ก. การดูหมิ่นต่ออำนาจหรือศักดิ์ศรีของศาล เช่น การกล่าวหรือแสดงการก้าวร้าวผู้อื่นต่อหน้าผู้พิพากษาขณะปฏิบัติหน้าที่ ไม่เป็นการละเมิดอำนาจศาล (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๙/๒๔๗๘) แต่หากการคำวานั้นมีแนวโน้มว่าจะก่อให้เกิดมีการทะเลาะวิวาทกันในศาล ผู้นั้นมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล^๒ นอกจากนั้นการกล่าวคำปรารภ การกล่าวคำไม่สุภาพ การโต้เถียงกันระหว่างคู่ความต่อหน้าศาล ไม่ถือว่าเป็นการละเมิดอำนาจศาล^๓ เว้นแต่จะเห็นเจตนาโดยแน่ชัดว่ากระทำการดูหมิ่นศาล โดยต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์และกิริยาอาการประกอบ เช่น พุดจาทำร้าย กล่าวหาว่าศาลไม่มีความยุติธรรม หรือพิจารณาคดีด้วยความลำเอียง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๕/๒๔๙๗) และผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า จะเป็นการละเมิดอำนาจศาล ควรต้องฟังข้อเท็จจริงให้ได้ความว่า มีเจตนาที่จะกระทำการดูหมิ่น และการกระทำนั้นเป็นการรบกวนขัดขวาง การบริหารงาน

^๑ Macalister V. Associated Newspaper Ltd., (1954), S.L.T. 14

^๒ Parashuram Detaram Shamdasani V.R. (1945), A.C. 264 P.C.

^๓ Izuora V.R. (1953), A.C. 347 P.C. (1953), 1 All E.R.

007462

ยุติธรรม และมีเจตนาในการกระทำละเมิดด้วย

ข. การออกข้อกำหนดหรือข้อห้ามของศาล เช่นมีป้ายห้ามจอดรถวางทางห้ามขายล็อตเตอรี่ ห้ามขายหนังสือ ห้ามสวมรองเท้าแตะในบริเวณศาล การฝ่าฝืนข้อกำหนดหรือข้อห้ามดังกล่าวนี้ควรแยกพิจารณาเป็น ๒ ประการ

ประการแรก การฝ่าฝืนข้อห้ามหรือข้อกำหนดของศาล ควรถือว่าเป็นการห้ามทั่ว ๆ ไป เมื่อมีการฝ่าฝืนแต่ไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ศาล หรือประชาชนได้รับความเดือดร้อน จึงไม่ควรเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

ประการที่สอง ถ้าปรากฏว่าศาลออกข้อกำหนดหรือข้อห้ามอีกครั้งหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง เช่น นำรถเข้าไปจอดขวางประตูทางเข้าออก ศาลสั่งให้ถอยออกไป หรือขายล็อตเตอรี่ หรือขายหนังสือในห้องพิจารณาคดี ศาลสั่งให้ไปขายนอกศาล ถ้ามีการฝ่าฝืน ย่อมเห็นได้ชัดว่า อาจทำให้ประชาชนผู้มาติดต่อกับศาลไม่ได้รับความสะดวก และอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรืออาจทำให้เกิดความวุ่นวาย ยุ่งยากแก่การรักษาความปลอดภัยของสถานที่ราชการศาล หรือเกี่ยวกับเอกสารของทางราชการศาล จึงควรมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล และศาลมีอำนาจสั่งลงโทษได้ทันที

ค. การวิพากษ์วิจารณ์ศาล ตามแนวกฎหมายไทยยอมรับว่า การวิพากษ์วิจารณ์คดีที่สิ้นสุดไปแล้วไม่เป็นการละเมิดอำนาจศาล แต่ถ้าวิพากษ์วิจารณ์คดีก่อนการพิจารณาหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล เข้าลักษณะตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๒ เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ซึ่งต่างกับแนวกฎหมายต่างประเทศซึ่งถือหลักว่าการวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานของศาล เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งวิพากษ์วิจารณ์ได้ไม่เป็นการละเมิดอำนาจศาล แต่ถ้าหากการวิพากษ์วิจารณ์นั้น มีลักษณะที่ก่อให้เกิดอันตรายอย่างแน่ชัดและในทันทีทันใด (clear and present danger) ต่อการดำเนินคดีของศาล จึงจะเป็นความผิดฐานละเมิด

อำนาจศาล^๑ และโดยเฉพาะในประเทศเยอรมัน สิทธิเสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์ ศาลของประชาชนก่อนศาลพิพากษาคดี ไม่ว่าจะด้วยประการใดๆ ย่อมกระทำได้ ไม่ได้ถือว่าเป็น การละเมิดอำนาจศาล^๒ ผู้วิจัยเห็นว่าแนวกฎหมายไทยควรยอมรับหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ด้วย

ง. การขัดขวางการบริหารงานยุติธรรม ในเรื่องการบังคับคดีของศาลตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๑๗ ถ้าขัดขึ้นไม่มาตามหมายเรียก มีความ พิศุขและละเมิดอำนาจศาล แต่ถ้าเป็นกรณีอื่น เช่น พ้องขับไล่ออกจากอสังหาริมทรัพย์ และบุคคลที่อยู่ในอสังหาริมทรัพย์ไม่ยอมออกไป หรือศาลสั่งยึดอสังหาริมทรัพย์ แล้วให้ เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ออกขายทอดตลาด ปรากฏว่าบุคคลที่อยู่ในอสังหาริมทรัพย์ ที่ถูกศาลสั่งยึดไม่ยอมออกไป จะเป็นการขัดขวางการบริหารงานยุติธรรมของศาล มีความ พิศุขและละเมิดอำนาจศาลหรือไม่ ในเมื่อเป็นเรื่องการบังคับคดี เช่นเดียวกับประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๑๗ เหมือนกัน

ตามแนวกฎหมายต่างประเทศถือหลักว่า การละเมิดอำนาจศาลอาจเกิดจา การบังคับคดีแพ่ง^๓ เช่น การขัดขวางการเข้าครอบครองทรัพย์สินของเจ้าพนักงานยึด ทรัพย์^๔ หรือการขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์^๕ เป็นความผิดสุ ดละเมิดอำนาจศาล

^๑ดูรายละเอียดในคดี Bridge V. California, ๓๑๔ U.S. ๒๘๒ (๑๙๔๑); คดี Pennek V. Florida ๓๒๘ U.S. ๓๓๑ (๑๙๔๖), และคดี Cra V. Harney ๓๓๑ U.S. ๓๖๗ (๑๙๔๗)

^๒ดูรายละเอียดเรื่องการละเมิดอำนาจศาลในเยอรมัน วิทยานันพนธ์หน้า ๑

^๓Seaward V. Paterson, (1897), 1 Ch. 545 C.A.; Scott, Scott, (1913) A.C. 417.

^๔Angel V. Smith, (1804) 9 Ves. 335.

^๕Russell V. East Anglian Rail Co; (1850) 3 Mac. & G.]

สำหรับแนวกฎหมายไทย มีนักนิติศาสตร์บางท่านเห็นว่า การบังคับคดีให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษาและคำสั่งเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะการบริหารงานยุติธรรมย่อมเป็นไปไม่ได้ ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลถูกเพิกเฉย ไม่มีผู้ใดเคารพ และนอกจากนั้น การขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลโดยไม่มีเหตุผลสมควร ย่อมทำให้การบังคับคดีไม่สะดวก เกิดความล่าช้า ฉะนั้นผู้ขัดขืนควรต้องรับโทษฐานละเมิดอำนาจศาล^๑ และนักนิติศาสตร์บางท่านมีความเห็นว่าการไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในการบังคับคดี ไม่เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล เพราะเมื่อพิจารณาบทบัญญัติเรื่องการละเมิดอำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๒ แล้วจะเห็นว่า ต้องเป็นการละเมิดอำนาจศาลที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ฉะนั้นเมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งไปแล้ว ถือว่าการพิจารณานั้นสิ้นสุด การขัดขืนการบังคับคดีของศาล จึงเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลไม่ได้ และนอกจากนั้นยังเห็นว่า สภาพบังคับระหว่างการขัดขืนการบังคับคดี กับการละเมิดอำนาจศาลมีความแตกต่างกัน กล่าวคือถ้าศาลสั่งกักขังลูกหนี้ ตามคำพิพากษา มีกำหนด ๑ ปีแล้ว ต่อมาลูกหนี้นยินยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในการบังคับคดี ศาลก็ต้องสั่งปล่อยตัวไป แต่ถ้าเป็นการละเมิดอำนาจศาล เช่น ศาลจำคุก ๖ เดือน จำเลยก็ต้องถูกจำคุกจนครบกำหนดเวลา การสั่งกักขังจึงเป็นมาตรการพิเศษในการบังคับคดีของศาล^๒

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถ้าพิจารณาจากลักษณะการกระทำแล้ว จะเป็นการผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามแนวกฎหมายต่างประเทศที่ใช้คำพิพากษาเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินคดี แต่ถ้าจะนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้กับกฎหมายไทย ซึ่งใช้ระบบประมวลกฎหมาย น่าจะไม่ถูกต้อง เพราะการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล มีโทษทางอาญารวมอยู่

^๑ ธานินทร์ กรัยวิเชียร, คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง, เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๒๒) หน้า ๓๕ - ๓๖.

^๒ สัมภาษณ์ กุลพล พลวัน, อัยการ, ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๕.

ด้วย จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด ทั้งนี้เนื่องจากพิจารณาด้วยบทกฎหมาย มิได้บัญญัติไว้
 เลยว่า การขัดขืนการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจ
 ศาล และเมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒(๕) ซึ่งกล่าวถึง
 การขัดขืนหมายเรียกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๑๗ แล้ว แม้ว่า
 มาตรา ๒๑๗ จะบัญญัติไว้ในลักษณะ ๒ เรื่องการบังคับคดีตามคำพิพากษาและคำสั่งก็ตาม
 แต่ก็เป็นที่ศาลออกหมายเรียกมาเพื่อการไต่สวน^๑ ซึ่งหมายความว่า เรียกมาเพื่อ
 พิจารณา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๑(๔) บัญญัติว่า "การ
 พิจารณา" หมายความว่า กระบวนพิจารณาทั้งหมดในศาลใดศาลหนึ่ง ก่อนศาลนั้นชี้ขาดตัดสิน
 หรือจำหน่ายคดีโดยคำพิพากษาหรือคำสั่ง ฉะนั้นเมื่อมีการขัดขืนหมายเรียกมาเพื่อการไต่สวน
 ของศาล จึงมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ส่วนการขัดขืนการบังคับคดีของศาลในกรณี
 อื่นนั้นอยู่นอกเหนือจากความมุ่งหมายของบทบัญญัติ ในเรื่องการละเมิดอำนาจศาลตาม
 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๑

จ. สภาพความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล เป็นที่ยอมรับกันในกฎหมายประเทศ
 ต่างๆว่า การละเมิดอำนาจศาลเป็นความผิดอาญาอย่างหนึ่ง ซึ่งกระทำต่อศาลและประชาชน
 และเป็นความผิดที่มีโทษสถานเบา^๒ แต่มีข้อน่าสังเกตว่า การกระทำความผิดฐานละเมิด
 อำนาจศาล มีสาระสำคัญคล้ายกับความผิดทางอาญาตามธรรมดา แต่มีข้อแตกต่างกันดังต่อ
 ไปนี้

๑. เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนพิจารณา เมื่อมีการละเมิดอำนาจศาลเกิด
 ขึ้นโดยตรงต่อหน้าศาล หรือใกล้ชิดกับการพิจารณาคดีของศาล โดยศาลได้รู้เห็น หรือได้
 ยินด้วยตนเอง โดยหลัก ศาลมีอำนาจใช้กระบวนพิจารณาโดยรวบรัดลงโทษผู้กระทำละเมิด
 ได้ทันที โดยไม่ต้องดำเนินตามหลักกระบวนการณ์ชอบธรรม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะความ

^๑ดูรายละเอียดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๑๗.

^๒ดูรายละเอียดในคดี People V. Siegal, 400 Ill. 208, 209, 79 N.E. 2d. 616, 617 (1948)

ไว้วางใจของสังคมที่ยอมรับว่า ศาลเป็นผู้สูงสุดในขบวนการยุติธรรม เมื่อเกิดการละเมิดอำนาจศาลขึ้น ก็ให้มีอำนาจพิจารณาสั่งลงโทษได้ทันที เพราะถ้าหากให้โอกาสในการต่อสู้คดี ก็เท่ากับเป็นการเปิดช่องทางให้ศาลนั้นเองถูกละเมิดอีกครั้งหนึ่ง ทำให้เสื่อมเสียถึงสถาบันศาลยุติธรรม และอาจทำให้ศาลได้รับการดูหมิ่นเหยียดหยามจากประชาชน เพราะเป็นการซ้ำเติมศาล หรือเผยแพร่ทำให้ศาลได้รับความเสียหายมากขึ้นไปกว่าเดิม ตามแนวกฎหมายต่างประเทศที่ยอมรับหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวนี้ และเมื่อเปรียบเทียบกับความผิดทางอาญาบางประเภทที่ยอมความได้ เช่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา จะเห็นว่า เหตุผลที่กฎหมายยอมให้ยอมความกันได้ ก็เพื่อมิให้ผู้เสียหายได้รับความอับอายขายหน้า มิฉะนั้นอาจเป็นการย้ำถึงความเสียหายที่เกิดกับผู้เสียหาย ทำให้ถูกดูหมิ่นเหยียดหยามจากสังคม แต่อย่างไรก็ตาม ก็ควรมีมาตรการที่รัดกุมในเรื่องอำนาจของศาลในการพิจารณาและสั่งลงโทษ เพราะถ้าให้ศาลที่ถูกกระทำละเมิด มีอำนาจพิจารณาและสั่งลงโทษเอง ก็อาจไม่ได้รับความเป็นธรรม เนื่องจากการพิจารณาและสั่งลงโทษอาจกระทำไปโดยอคติ ซึ่งจะส่งผลให้สาธารณชนเกิดความคลางแคลงใจ ในมูลเหตุจูงใจของศาลที่สั่งลงโทษผู้กระทำละเมิดแก่ตนในพื้นที่ที่ตนได้นั้นได้

๒: เกี่ยวกับการใช้มาตรการบางอย่างทางกฎหมายอาญาธรรมดาแก่ผู้กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ในปัจจุบันศาลได้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับในการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลด้วย เช่น การกักขังแทนโทษจำคุก ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๓ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๑๖/๒๕๒๒) การชดเชยทรัพย์ หรือกักขังแทนค่าปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๕ การรอกการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๑๖/๒๕๒๒) และอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๕(๕) ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมเห็นว่า การนำบทบัญญัติเรื่องเหตุลดหย่อนโทษ เกี่ยวกับการวิกลจริต ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๖๕ การบันดาคาลโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๖๒ เหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๖๘ หรือการกระทำความผิดของผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๓ - ๗๖ มาใช้บังคับด้วย

๓. เกี่ยวกับความเท่าเทียมกัน ของบุคคลตามกฎหมาย ตามหลักการขั้นพื้นฐานของกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในประเทศที่ปกครอง ด้วยระบอบประชาธิปไตยถือหลักว่า บุคคลทุกคนย่อมเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ฉะนั้นในกรณีที่บุคคลใดกระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลโดยตรง ศาลมีอำนาจพิจารณาและสั่งลงโทษโดยรวบรัด แก่บุคคลทุกคนที่กระทำผิด รวมทั้งพนักงานอัยการ และทนายความ เช่น พนักงานอัยการหรือทนายความ ยื่นฟ้องอุทธรณ์ก้าวร้าวเสียคดีศาล (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒/๒๕๗๑ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๓/๒๕๑๔) เป็นต้น จึงมีปัญหว่า หลักความเท่าเทียมกันควรจะนำมาใช้กับพนักงานอัยการ กับทนายความด้วยหรือไม่

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ถือหลักว่า เมื่อทนายความกระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ควรมีการไต่สวนพิจารณาในทันที หลังจากนั้นผู้ที่ถูกกล่าวหา โดยมีเหตุผลว่าการไต่สวนในทันทีทันใด ทำให้ทนายความทราบว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่เกินขอบเขตของการดำเนินคดีหรือไม่ ถ้าเกินขอบเขตไปจริง ก็จะเป็นแนวทางหลีกเลี่ยงการละเมิดอำนาจศาลในคดีนั้นต่อไป และเหตุผลอีกประการหนึ่ง ก็ทำให้ทนายความสามารถดำเนินคดีต่อไปได้ โดยไม่ต้องกังวลกับข้อหาความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล เพราะถ้าไม่ไต่สวนในทันที อาจทำให้ประสิทธิภาพในการว่าความลดน้อยลง และสิทธิของลูกความต้องเสียหาย แต่ก่อนการไต่สวนในกรณีดังกล่าวนี้ ต้องให้ทนายความได้เตรียมตัวต่อสู้คดีได้ด้วย โดยได้รับความคุ้มครองตามหลักกระบวนการอันชอบธรรม^๑

ในประเทศเยอรมัน ศาลสั่งลงโทษพนักงานอัยการ หรือทนายความ ฐานละเมิดอำนาจศาล โดยการไต่สวนการบังคับไม่ได้ ศาลกระทำได้แต่เพียงแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานอัยการ และกระทำต่อทนายความได้เพียงแจ้งต่อคณะกรรมการ ควบคุมทนาย

^๑ดูคำพิพากษาศาลอุทธรณ์สหรัฐ ในคดี United States V. Seal 461 F 2d. 345, 7 Cir (1972)

ความเท่านั้น^๑

สำหรับในประเทศไทย ไม่มีมาตรการในเรื่องดังกล่าวนี้ ฉะนั้นถ้าหากพนักงาน
อัยการหรือทนายความ กระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ก็ถูกพิจารณาและสั่งลงโทษ
โดยศาลในทันทีเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป เมื่อเป็นดังนี้สิทธิของลูกความย่อมได้รับการ
กระทบกระเทือน เช่น ต้องเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการ หรือ ทนายความใหม่ ทำให้การ
ดำเนินคดีล่าช้า เพราะต้องมีการเตรียมคดีกันใหม่ และอาจต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่าย
เพิ่มขึ้น และโดยเฉพาะผลเสียย่อมตกแก่ลูกความ ผู้ตกเป็นจำเลยในคดีอาญา ซึ่งต้อง
ได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อพนักงานอัยการ หรือทนายความ กระทำผิด
ฐานละเมิดอำนาจศาล ก็ควรเลื่อนการพิจารณาคดีเดิมออกไปก่อน แล้วพิจารณาคดี
ละเมิดอำนาจศาล ในทันทีหลังจากที่การละเมิดเกิดขึ้น โดยให้สิทธิแก่พนักงานอัยการ
กับทนายความอย่างเต็มที่ ในการแก้ข้อกล่าวหา และต่อสู้คดี ตามหลักกระบวนการอัน
ชอบธรรม หลักความเท่าเทียมกันตามกฎหมายจึงควรได้รับการผ่อนคลายเป็นพิเศษสำหรับทนาย
ความ และควรอนุโลมมาใช้กับพนักงานอัยการด้วย เพราะจะเป็นวิธีการคุ้มครองที่ดีที่สุด
ที่สุด ให้แก่พนักงานอัยการกับทนายความ รวมทั้งสิทธิของลูกความในการได้รับความ
ช่วยเหลือจากทนายความ ก็จะมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นด้วย

^๑ กุญชร ภู นกร, "ละเมิดอำนาจศาลในเยอรมัน," ใน ละเมิดอำนาจศาล
กับสังคมไทย, สติชัย ลีมพงศ์พันธ์, รวบรวม (กรุงเทพมหานคร : สารศึกษาการพิมพ์,
๒๕๒๒), หน้า ๕๔ - ๕๕.

วิวัฒนาการอำนาจศาลลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

ระบบศาลยุติธรรมของประเทศไทย ได้รับอิทธิพลจากระบบศาลของกลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมาย Common Law โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอังกฤษ และในเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลนี้ ประเทศอังกฤษได้มีวิวัฒนาการมานานแล้ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงวิวัฒนาการอำนาจศาลลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลของประเทศอังกฤษ พร้อมทั้งเปรียบเทียบกับวิวัฒนาการอำนาจศาลลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลของประเทศสหรัฐอเมริกาว่า ประเทศทั้งสองมีวิวัฒนาการในเรื่องนี้อย่างไร คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันหรือไม่ อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ก. วิวัฒนาการอำนาจศาลลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลของประเทศอังกฤษ^๒

ประวัติความเป็นมาของความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลในระบบ Common Law ของประเทศอังกฤษนั้น มีมานานตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๒ คือตั้งแต่ได้มีการตั้งระบบศาล Common Law ขึ้นเป็นครั้งแรก ระบบกฎหมาย Common Law ซึ่งเป็นระบบที่ให้ศาลเป็นผู้บริหารงานยุติธรรมและพัฒนาหลักกฎหมาย โดยอาศัยเหตุผลและความยุติธรรม (Justice and Equity) นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการป้องกันมิให้บุคคลใดมาทำให้ศาลเสียความยุติธรรม หรือไม่สามรถทำหน้าที่บริหารงานยุติธรรมโดยถูกต้อง ถ้าระบบกฎหมายจะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้แล้ว ศาลยุติธรรมควรจะได้รับคามเชื่อถือจากประชาชน และรักษาหลักการอันนี้ไว้ให้มั่น มาตราการอันหนึ่งในการป้องกันและช่วยให้ศาลเป็นหลักของประชาชนได้นั้น คือการที่สังคมรับรองความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

แต่เดิมการละเมิดอำนาจศาลได้รับความสนใจจากประชาชนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จนกระทั่งหลายปีต่อมาได้มีเรื่องเกิดขึ้น เรื่องหนึ่งคือ บรรณาธิการของหนังสือ Daily Mirror ถูกศาลพิพากษาสั่งลงโทษจำคุก ๓ เดือน บริษัถูกปรับ ๑๐,๐๐๐ ปอนด์ และ

^๑ ภัคพล เพลอจัน; "ข้อสังเกตเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล", หน้า ๓๑.

^๒ R.M. Jackson, The Machinery of Justice in England, 7 th ed. (London: Cambridge University Press, 1977), pp. 407-408.

ผู้จัดการบริษัทได้รับคำเตือนอย่างแข็งกร้าว เนื่องจากหนังสือดังกล่าวลงเรื่องคดีซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล กล่าวหาว่าชายคนหนึ่งกระทำการฆาตกรรมเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายด้วยการใช้น้ำกรด อีก ๒ - ๓ ปีต่อมา มีคดีอีกหลายคดีที่ปรากฏว่าการละเมิดอำนาจศาล อาจจะเป็นจากการกระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ได้ เช่น การลงข่าววิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับบุคคล โดยไม่รู้ว่าบุคคลนั้นถูกจับดำเนินคดีไปแล้ว หรือการรับเอาหนังสือพิมพ์ของต่างประเทศที่วิพากษ์วิจารณ์คดีซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลอังกฤษ เข้ามาจำหน่ายในประเทศอังกฤษ เป็นต้น

หนังสือพิมพ์ไทมส์ ซึ่งเป็นหนังสือที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลมากของอังกฤษ ได้ตีพิมพ์บทความเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ โดยให้ชื่อเรื่องว่า การปิดกั้นเสรีภาพของหนังสือพิมพ์แบบใหม่ (Muzzle for Free Press) บรรดานักกฎหมายทั้งหลายจึงได้เริ่มต้นตัวเกี่ยวกับเรื่องนี้ มิใช่หวังวิตกว่าศาลจะเริ่มบีบบังคับหนังสือพิมพ์ แต่หวังวิตกว่าบุคคลจะต้องรับผิดชอบโดยปราศจากความผิดและไม่อาจอุทธรณ์ได้ ดังนั้นจึงได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรม ในปี.ศ.๑๙๖๐ (The Administration of Justice Act 1960) เพื่อเปลี่ยนแปลงวิธีการบังคับในเรื่องดังกล่าวนี้

การละเมิดอำนาจศาล เป็นเรื่องยุ่งยากสับสน เพราะมีการนำเอาแนวความคิดที่แตกต่างกันหลายประการมารวบรวมไว้ในหัวข้อเรื่องละเมิดอำนาจศาล

การละเมิดอำนาจศาลในท้องพิจารณาคดี (the face of the court) ซึ่งอาจจะเป็นการดูหมิ่นผู้พิพากษา หรือรบกวนการพิจารณาคดี ลักษณะของการดูหมิ่นเหล่านี้ถ้าเกิดขึ้นในศาลสูง ผู้หมิ่นอาจถูกศาลสูงพิพากษาลงโทษได้ทันที โดยถือเอาการกระทำนั้นเป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยตรง เฉพาะหน้าเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองการบริหารงานยุติธรรมตามกฎหมาย ในปี.ศ.๑๙๖๐ มีนักศึกษาวาเวลส์ ๒๒ คน ได้พากันบุกกรูขึ้นไปยังศาลฎีกา และทำความวุ่นวายขึ้นด้วยการร้องเพลงและแจกจ่ายใบปลิวอันเป็นการสบประมาทต่อการพิจารณาคดี เพื่อจะให้มีการปลดปล่อยสมาชิกของสมาคมภาษาเวลส์ ปรากฏว่า นักศึกษา ๑๔ คนถูกพิพากษาลงโทษจำคุก ๓

เดือน และอีก ๓ คนถูกปรับและภาคทัณฑ์ไว้ และในคดีเหล่านี้ศาลอุทธรณ์อาจใช้สิทธิในการพิจารณาคดีที่อุทธรณ์มาจากศาลชั้นต้นได้ เช่น มีชายคนหนึ่งใช้มันฝรั่งข้างเข้าใส่ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ แล้วถูกผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์สั่งลงโทษจำคุกในทันทีทันใด เป็นต้น

การละเมิดอำนาจศาลนอกห้องพิจารณาคดี (conduct outside of court) อาจเกิดขึ้นจากการวิพากวิจารณ์ หรือกล่าวหาศาลในทางที่ไม่สมควรหรือรบกวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศาล หรือโดยการขัดขวางเจ้าพนักงานศาล ที่ทำหน้าที่สั่งหมายจับกุม ยึดทรัพย์ หรืออาจจะเป็นการกระทำบางอย่างซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมเฉพาะคดี เช่น หนังสือพิมพ์ลงข่าวหรือเรื่องราวซึ่งอาจจะมีผลเป็นการจูงใจคณะลูกขุน คดีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดอำนาจศาลเหล่านี้ ไม่ใช่คดีที่เกิดในห้องพิจารณาคดี การดำเนินคดีต้องเริ่มกันที่ Divisional Court of the Queen's Bench Division ทั้งนี้โดยการฟ้องร้องของอธิบดีอัยการ หรือในนามผู้เสียหายเอง ศาลอาจทราบข้อเท็จจริงได้จากการที่มีการยื่นคำฟ้องเป็นลายลักษณ์อักษร ทนายและผู้พิพากษาก็จะดำเนินการพิจารณาคดีไปเช่นเดียวกันกับคดีอาญาทั่วไป ผู้กระทำผิดอาจจะถูกลงโทษจำคุก หรือปรับ หรือภาคทัณฑ์ก็ได้

อำนาจศาลล่างของอังกฤษเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลในห้องพิจารณาคดียังเคลือบคลุมไม่ชัดเจนนัก County Court มีอำนาจตามกฎหมายที่จะพิพากษาสั่งปรับได้ไม่เกิน ๒๐ ปอนด์ และสั่งลงโทษจำคุกได้ไม่เกิน ๓ เดือน Magistrates Court ไม่มีอำนาจตั้งว่านี้ ผู้ที่ประพฤติน่าไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล อาจถูกนำตัวออกไปจากบริเวณศาล และถ้ากระทำความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายหรือความผิดอื่นๆ ก็จะต้องถูกฟ้องร้องดำเนินคดีไปตามกฎหมาย มาตรการที่ใช้คุ้มครองศาลล่างและศาลพิเศษ ที่สำคัญคือศาลฎีกา ซึ่งมีอำนาจลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ในศาลใดศาลหนึ่งก็ได้

ความแตกต่างระหว่าง ละเมิดอำนาจศาลในทางอาญาและทางแพ่งนั้นยากที่จะกำหนดขอบเขตลงไปได้อย่างแน่ชัด ส่วนมากการละเมิดอำนาจศาลในทางแพ่งมักจะ

เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการไม่เชื่อฟังหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการพิจารณาคดี เช่นศาล มีคำสั่งให้ยื่นรายการบัญชีต่างๆซึ่งมีผลต่อคู่ความฝ่ายอื่นๆด้วย ถ้าไม่ยื่นระบุนายการบัญชี โดยทั่วไปก็จะถูกสั่งลงโทษจำคุก แต่ทว่าบุคคลนั้นสำนึกผิดขอขมาต่อศาล จากการดูหมิ่นศาลแล้ว ศาลอาจปล่อยตัวไปก็ได้

วิวัฒนาการอำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลดังกล่าวมาแต่ต้นนี้ อาจสรุปสาระสำคัญแยกออกได้เป็น ๒ ประการคือ

๑. การละเมิดอำนาจศาลในท้องพิจารณาคดีซึ่งเกิดขึ้นในศาลสูง ศาลมีอำนาจสั่งลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ทันที โดยไม่ต้องมีการจับกุม สอบสวน ฟ้องร้องพิจารณาคดีดังเช่นคดีอาญาทั่วไป เกี่ยวกับเรื่องอำนาจของศาล บางศาลมีอำนาจจำกัด บางศาลใช้มีอำนาจลงโทษได้ด้วยตนเอง เช่น Magistrate Court เป็นต้น

๒. การละเมิดอำนาจศาลนอกท้องพิจารณาคดี ต้องดำเนินคดีดังเช่นคดีอาญาทั่วไป โดยอธิบดีอัยการเป็นผู้ฟ้องร้องเอง

ข. วิวัฒนาการอำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลของประเทศสหรัฐอเมริกา^๑

ในอดีตศาลถือว่า อำนาจการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลโดยรวบรัดนั้นเป็นอำนาจของศาลอย่างแท้จริง ซึ่งเกิดขึ้นจากลักษณะของอำนาจหน้าที่และความจำเป็นในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล อำนาจนี้จึงเป็นอำนาจซึ่งมิได้เกิดขึ้นโดยอาศัยบทบัญญัติของกฎหมาย สำหรับเหตุผลที่ใช้อ้างสนับสนุนอำนาจการลงโทษของศาลเช่นนี้ก็คือ หากศาลปราศจากอำนาจที่จะลงโทษบุคคลใดที่ไม่ยอมเชื่อฟังคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลแล้วศาลย่อมไม่สามารถที่จะรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการพิจารณาพิพากษาคดีและไม่สามารถจะบริหารงานยุติธรรมได้อย่างเต็มที่

ที่มาอันสำคัญของเหตุผลดังกล่าวน่าจะได้อามาจากความเห็นของ Blackstone

^๑พินีส ทัดนียานนท์, "กระบวนการพิจารณาในการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลในทางอาญา," วารสารอัยการ ๑ (ธันวาคม ๒๕๒๑) : ๔๘ - ๕๑. แปลจาก "The Application of Criminal Contempt Procedures to Attorneys" ใน 64 The Journal of Criminal Law and Criminology 300 (1973).

ในหนังสือชื่อ Commentaries ของเขาเอง แต่ Blackstone ก็ได้อาศัยเหตุผลของผู้พิพากษา Wilmot ซึ่งกล่าวไว้ในคดี The King V. Almon อีกที่หนึ่ง กล่าวไว้ว่านั่นก็คือ อำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลโดยรวบรัดนั้น เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของศาลที่มีมานานแล้ว ศาลอังกฤษจึงได้ยึดเอาเหตุผลดังกล่าว มาสนับสนุนการใช้อำนาจลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลในทุกกรณี รวมทั้งการละเมิดที่กระทำลงนอกศาลด้วย

ถึงแม้ว่า Blackstone เองจะยอมรับว่า การให้อำนาจแก่ศาลอย่างกว้างขวางในการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลนั้น เป็นการปฏิบัติที่ผิดแปลกไปอย่างมากจากหลักกระบวนการอันชอบธรรมในการพิจารณาคดีตามปกติธรรมดา ก็ตาม แต่ Blackstone ก็เห็นว่า อำนาจดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะกฎหมายที่ปราศจากหลักประกันอำนาจของศาลในการบริหารงานยุติธรรมจนถึงกับเกิดการไม่เคารพเชื่อฟังหรือดูหมิ่นอำนาจศาล ย่อมเป็นกฎหมายที่ไร้ผลโดยสิ้นเชิง

ตามความเห็นของ Blackstone แนวความคิดในกฎหมาย Common Law เกี่ยวกับอำนาจลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลนั้น อนุญาตให้ศาลมีอำนาจสั่งจับกุมและลงโทษจำคุกบุคคลที่มีการกระทำอันเข้าลักษณะ เป็นการละเมิดอำนาจศาลได้ทันที ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นต่อหน้าศาลหรือนอกศาลก็ตาม

เหตุผลของ Blackstone ที่ยืนยันว่าศาลมีอำนาจลงโทษการกระทำละเมิดอำนาจศาลได้ทันที แม้ว่าการละเมิดอำนาจศาลจะกระทำลงนอกศาลก็ตาม ได้ถูกหักล้างโดยสิ้นเชิงในสมัยศตวรรษที่ ๒๐ โดย Sir John Fox ด้วยการลงทุนตรวจหลักฐานทั้งหมดจาก Rolls of the English Courts เขาสามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าข้ออ้างของ Blackstone นั้นผิด เพราะจากหลักฐานปรากฏว่า ในสมัยดั้งเดิมตลอดมาจนถึงประมาณปลายศตวรรษที่ ๑๗ และต้นศตวรรษที่ ๑๘ ศาลอังกฤษไม่เคยอ้างอำนาจอย่างกว้างขวางเพื่อลงโทษการละเมิดอำนาจศาลที่กระทำลงนอกศาล โดยวิธีการลงโทษโดยรวบรัดเลย เว้นแต่ในกระบวนการพิจารณาพิเศษ

ของศาล Star Chamber เท่านั้น

ในการหักล้างข้ออ้างของ Blackstone ปี Sir John Fox ได้พิสูจน์ว่าศาลอังกฤษมีอำนาจลงโทษการกระทำละเมิดอำนาจศาลโดยวิธีการลงโทษโดยรวบรัด เฉพาะในกรณีที่คู่ความหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของศาล หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของศาลเองประพฤติชั่วร้ายเท่านั้น และทั้งสองกรณีนั้นก็จะต้องเป็นการละเมิดที่กระทำต่อหน้าศาลด้วย

โดยเหตุที่อำนาจการลงโทษละเมิดอำนาจศาลโดยรวบรัดตามกฎหมาย Common Law ของอังกฤษ ถูกตั้งข้อรังเกียจมากขึ้นจากแนวความคิดและเหตุผลของคนในยุคปัจจุบัน ศาลสหรัฐจึงได้รับการเตือนใจอยู่เสมอว่า อำนาจของผู้พิพากษาในการลงโทษการละเมิดอำนาจศาลในทางอาญานั้น เป็นสิ่งที่มีลักษณะวิปริตอย่างหนึ่งในกฎหมาย

การเปลี่ยนท่าทีของศาลสหรัฐ (Federal Court) เกี่ยวกับการลงโทษการละเมิดอำนาจศาลโดยรวบรัดนี้ ได้รับการยืนยันอย่างแข็งขันจากศาลสูงสหรัฐ (Supreme Court) ในคดี Bloom V. Illinois (391 U.S. 194. 1968) ซึ่งได้ก่อตั้งสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยลูกขุน ให้แก่ผู้ถูกดำเนินคดีฐานละเมิดอำนาจศาล หากว่าโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำละเมิดนั้นสูงกว่า ๖ เดือน โดยศาลสูงสหรัฐเห็นว่า จะต้องมีการชั่งน้ำหนักให้ได้ส่วนพอดี หรือหาดุลยภาพระหว่างอำนาจลงโทษโดยรวบรัดของศาล กับสิทธิของผู้กระทำละเมิด ที่ต้องได้รับความคุ้มครองตามหลัก "กระบวนการอันชอบธรรม" (due process of law)

มิใช่เพียงแต่ศาลสูงสหรัฐเท่านั้นที่ริเริ่มจำกัดการใช้อำนาจลงโทษละเมิดอำนาจศาลโดยวิธีการรวบรัด สภาคองเกรสเองก็ได้เข้ามามีบทบาทจำกัดอำนาจดังกล่าวของศาลสหรัฐลงเรื่อยๆ การแทรกแซงโดยสภาคองเกรสเป็นครั้งแรกเริ่มจากการผ่านรัฐบัญญัติตุลาการ ค.ศ. ๑๗๘๗ ออกบังคับใช้ ซึ่งมีบทบัญญัติให้ศาลสหรัฐทุกศาลมีอำนาจลงโทษ ด้วยโทษปรับหรือจำคุกตามที่เห็นสมควรแก่การละเมิดใดๆต่ออำนาจศาล ซึ่งได้กระทำลงในคดีใดๆต่อหน้าศาล

หลังจากที่กฎหมายฉบับนี้ถูกตราออกใช้บังคับไม่นานนัก ศาลสูงสหรัฐได้มีความ

เห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าวนี้ว่า เป็นเพียงการใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติของสภา
 กองเกรส เพื่อเป็นการเตือนฝ่ายตุลาการเท่านั้น ทั้งนี้เพราะศาลสูงสหรัฐในขณะนั้น
 ยังเชื่ออยู่ว่า ศาลมีอำนาจเองโดยชอบธรรมที่จะลงโทษการละเมิดอำนาจศาล และ
 อำนาจเช่นว่านี้ ก็มีได้ขึ้นอยู่กับการมอบหมายอำนาจโดยบทบัญญัติของกฎหมาย

ต่อจากนั้นมาไม่นาน สภาองเกรสก็เริ่มบังเกิดความไม่พอใจ กับการที่
 ศาลสหรัฐใช้อำนาจลงโทษละเมิดอำนาจศาลอย่างกว้างขวาง โดยมีข้อจำกัดอยู่เพียง
 ลักษณะของโทษที่ศาลจะใช้ลงแก่ผู้กระทำละเมิดเท่านั้น เหตุการณ์ซึ่งทำให้สภา
 องเกรสต้องเข้ามาใช้อำนาจแก้ไขอำนาจของศาลสหรัฐในการลงโทษฐานละเมิด
 อำนาจศาลก็คือ การที่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นสหรัฐนายหนึ่ง ได้ใช้อำนาจลงโทษจำคุก
 และลบชื่อหน้าความคนหนึ่งออกจากเนติบัณฑิตยสภา โดยมีสาเหตุเพียงความ
 ผู้นั้นได้พิมพ์ทวีปักษ์วิจารณ์คำพิพากษาคดีหนึ่งซึ่งผู้พิพากษาผู้นั้นเป็นผู้ตัดสิน โดยการ
 ผ่านรัฐบัญญัติปี ๑๘๓๑ ออกใช้บังคับ สภาองเกรสได้จำกัดการใช้อำนาจการลงโทษ
 ละเมิดอำนาจศาลโดยรวบรัด เฉพาะกรณีที่มีการกระทำละเมิดอำนาจศาลต่อหน้าศาล
 หรือในที่ใกล้เคียง จนถึงกับเป็นการขัดขวางความยุติธรรม การประพฤตินิยมของ
 เจ้าหน้าที่ศาลในการปฏิบัติหน้าที่ การขัดขืนไม่เชื่อฟังคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของศาล
 เท่านั้น โดยศาลจะทำตัวเป็นทั้งอัยการ พยาน และศาล พิพากษาลงโทษผู้นั้นทันที
 การไม่เชื่อฟังคำสั่งศาลที่ส่งแก่คู่ความ อัยการ พยาน หรือผู้เข้าฟังการพิจารณาก็อาจ
 ถูกลงโทษโดยผู้พิพากษาได้เช่นกัน อำนาจศาลที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำผิดฐานละเมิด
 อำนาจศาลนี้ ต้องพิจารณาตามเขตอำนาจศาล บางศาลถือว่าการละเมิดอำนาจศาล
 ในคดีอาญา ได้แก่การกระทำต่างๆที่ทำให้การบริหารงานยุติธรรม ซึ่งกำหนดไว้ใน
 กฎหมายต้องเสื่อมเสียไป เช่น การสาบานตน การขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือสอด
 แทรก ในการดำเนินคดีของศาล หรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพยานหลักฐานต่างๆ ส่วนใน
 กรณีอื่นนั้น ไม่ว่าจะ เป็นข้อกำหนดโดยศาล หรือกฎหมาย ไม่อยู่ในอำนาจศาลที่จะ
 ลงโทษได้ด้วยอำนาจดังกล่าว จะต้องดำเนินคดีเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป ส่วน
 กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน (Contempt, 18 U.S.C. Sec 401 (1970))
 ก็ได้คงไว้ซึ่งอำนาจของศาลสหรัฐ ในการลงโทษละเมิดอำนาจศาล เช่นเดียวกับที่

บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับแรกทุกอย่าง

กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลสหรัฐข้อ ๔๒ ได้บัญญัติวิธีพิจารณาสำหรับศาลในการใช้อำนาจลงโทษละเมิดอำนาจศาล ทั้งในกรณีการลงโทษโดยรวบรัดและกระบวนการพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาลธรรมดา สำหรับกระบวนการวิธีพิจารณาเพื่อการลงโทษโดยรวบรัดนั้น มีบัญญัติอยู่ในกฎข้อ ๔๒(a) ซึ่งอนุญาตให้ผู้พิพากษาสั่งลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลได้ทันที โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักกระบวนการอันชอบธรรม ซึ่งให้ความคุ้มครองสิทธิในจำเลยคดีอาญา ถ้าการละเมิดนั้นได้กระทำขึ้นในระหว่างการพิจารณาคดี และผู้พิพากษาผู้นั้นรับรองเป็นหลักฐานว่าได้เห็นหรือได้ยินการละเมิดนั้นด้วยตนเอง ส่วนกระบวนการพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาลธรรมดา กฎข้อ ๔๒ (b) กำหนดว่า ผู้ที่ถูกศาลกล่าวหาว่า กระทำละเมิดอำนาจศาล ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามหลักกระบวนการอันชอบธรรม เช่นมีสิทธิได้รับแจ้งให้ทราบข้อกล่าวหาล่วงหน้า มีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีโดยการไต่สวนสืบพยาน นอกจากนั้น กฎข้อ ๔๒ (b) ยังกำหนดต่อไปอีกว่า ผู้พิพากษาคงใจซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นการส่วนตัวในการกระทำ ที่กล่าวหาว่าเป็นการละเมิดอำนาจศาล ย่อมหมดสิทธิที่จะพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาลเอง สำหรับคดีละเมิดอำนาจศาลในปัจจุบัน การตัดสินใจของศาลสหรัฐ มีผลทำให้ขอบเขตของบทบัญญัติในกฎข้อ ๔๒ (b) ขยายออกไปมากขึ้นแต่ขณะเดียวกันก็ทำให้อำนาจการลงโทษโดยรวบรัดของศาล ตามกฎข้อ ๔๒ (a) ลดน้อยลงไปเรื่อยๆ

ค. เปรียบเทียบอำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา

จากหลักการดำเนินคดีละเมิดอำนาจศาลในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่ามีหลักการคล้ายคลึงกันคือ

๑. อำนาจพิเศษสำหรับการลงโทษได้ทันทีนั้น ต้องเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นต่อหน้าศาล และทำให้การบริหารงานยุติธรรมภายในศาลต้องเสื่อมเสียไปเท่านั้น
๒. การละเมิดอำนาจศาลที่มีได้กระทำลงต่อหน้าศาล ไม่ว่าจะกรณี

ใดๆ ต้องดำเนินคดีเช่นคดีอาญาทั่วไป

๓. ศาลของสหรัฐนั้นมีข้อบังคับว่า หากการละเมิดอำนาจศาลเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวผู้พิพากษาโดยตรง ผู้พิพากษานั้นไม่มีอำนาจพิจารณาคดีละเมิดดังกล่าวได้เลย